

פרק:	15	בטיחות
פרק משנה:	01	כללי
נוהל מס':		15.01.30
גרסה:	1	מתאריך: 27.2.2018
עמוד	1	מתוך 5 עמודים

קובץ נוהלי קק"ל

תפיסת החירום בקק"ל

1. כללי

- 1.1 סכנות ומצבי חירום שונים עלולים להתרחש ללא התראה מוקדמת הכנות מתאימות מבעוד מועד וביצוע פעולות נכונות בזמן אירוע חירום, יכולים למנוע כשל ולסייע בהצלת חיי אדם.
- 1.2 הכנות מוקדמות לרבות: היערכות, הכשרה והדרכה הצטיידות, וביצוע תרגילים, הם תנאים הכרחיים ליכולתו של הארגון להתמודד עם מצבי חירום.
- 1.3 הנוהל שלהלן מנחה את עובדי קק"ל באתרי הקבע ובשטחים פתוחים כיצד להיערך לאירועי חירום שונים.
- 1.4 בכל הקשור לאירועי חירום והיערכות לחירום בתחום הביטחון, ראה "נוהל מס' 16.01.10 – תפיסת האבטחה והביטחון בקק"ל".

2. המטרה

מטרת הנוהל הינה להציג את תפיסת החירום הכוללת בקק"ל לרבות, היערכות למצבי חירום אפשריים באתרי הקבע ובשטחים פתוחים.

3. הגדרות

- 3.1 "מצב חירום" - מצב חריג בו נשקפת סכנה לאדם / רכוש.
מצב חירום מתייחס ל- 3 היבטים:
 - (1) מקרי חירום בלתי צפויים/כוח עליון (Force Majeure), כגון: רעידת אדמה ושריפה;
 - (2) אירועי חירום בתוך המפעל כתוצאה מכשל כגון: שריפה, דליפת חומר מסוכן;
 - (3) אירועי מלחמה/פח"ע במדינת ישראל (**כאמור בסעיף 1.4 לעיל, נוהל זה אינו נותן ביטוי לאירועים מסוג זה**).
- 3.2 "אחראי חירום" - מנהל חטיבת משאבי אנוש ומנהל, או מי שמונה לכך מטעמו.
- 3.3 "מנהל אתר" - מנהל מחלקת אחזקת מבנים ותשתיות, או מנהל מחלקת ארגון ותחזוקה מרחבי.
- 3.4 "מנהל הבטיחות" - מי שנתמנה להיות ממונה על הבטיחות, על ידי המעסיק, בהתאם לסעיף 25 (א) לחוק ארגון ופקוח על העבודה ומינויו אושר ע"י מפקח עבודה כהגדרתו בחוק.

15.01.30	נוהל מס':	תפיסת החירום בקק"ל	שם הנוהל:
27.2.2018	מתאריך:	1 גרסה:	בטיחות
5 עמודים	מתוך:	2 עמוד מס':	כללי
			פרק משנה:
			פרק:

4. הנחיות כלליות להיערכות למצב חירום במבנים ואתרי קבע

- 4.1 אחראי חירום ינחה את מנהל האתר או מי מטעמו, לבצע ולוודא כי כל המבנים המשמשים את עובדי האתר עונים על הדרישות שבחוק תכנון ובנייה והוראות פיקוד העורף לעניין מצבי חירום, לרבות: שטח כינוס חירום, תאורת חירום, תאורת התמצאות, שילוט, נתיבי מילוט ציוד כיבוי אש, ציוד עזרה ראשונה, מלאי מי שתייה לחירום, מערכת כריזה ורחבת היערכות.
- 4.2 אחראי חירום ינחה את מנהל אתר או מי מטעמו, לוודא שעובדי האתר מצוידים בכתובות, מספרי טלפון של גורמי חירום ועזרה ראשונה קרובים ביותר לאתר העבודה.
- 4.3 אחראי חירום ינחה את מנהל האתר או מי מטעמו לכך שיוגדרו הגורמים האחראי למתן מענה ראשוני הכולל (בהתאם לאופי מצב החירום) מתן עזרה ראשונה / פעולות פינוי / כיבוי ונטרול גורמי סיכון כגון מערכות גז/ חשמל / חומ"ס, בתיאום עם מנהל הבטיחות.
- 4.4 אחראי חירום ינחה את מנהל האתר או מי מטעמו לוודא שיגרת תרגול / התנהלות ופינוי בשעת חירום, בתיאום עם מנהל הבטיחות. אשר יפעל לפי הסדר הבא:
- א. איתור / זיהוי של הגורם למצב החירום (רעידת אדמה, שריפה, דליפת גז וכדומה);
- ב. מסירת מידע לעובדים במערכת הכריזה, הכולל: הגדרת מצב החירום (רעידת אדמה, שריפה, דליפת גז וכדומה) והנחיות פינוי;
- ג. הודעה לגורמי חילוץ, הצלה וביטחון;
- ד. נטרול גורמי סיכון, כגון: גז וחשמל;
- ה. עזרה בפינוי בני אדם לשטח כינוס חירום או למקום מבטחים אחר, בהתאם לתנאים הקיימים;
- ו. ביצוע פעולות נדרשות כגון כיבוי וסיוע לכוחות החירום.
- 4.5 אחראי חירום ינחה את מנהל האתר או מי מטעמו לוודא בדיקה דו שנתית (לפחות) של מערך החירום, לרבות: שטח כינוס חירום, תאורת חירום, תאורת התמצאות, שילוט, מעברי מילוט ותיקי עזרה ראשונה. זאת, בתיאום עם מנהל הבטיחות.

5. רעידת אדמה

- 5.1 אחראי חירום ינחה את מנהל האתר בתיאום עם מנהל הבטיחות וממונה הביטחון כי, בכל אתר עבודה קבוע אזור כינוס חירום עבור העובדים/שוהים באתר/מבנה. (אזור כינוס חירום ישמש לכינוס בני אדם בכל מצב חירום). הנחיות מנהל הבטיחות לעניין זה, –פורסמו בפורטל קק"ל (יחידות קק"ל - יחידת הבטיחות – הנחיות בטיחות ובריאות ומפנות להנחיות פיקוד העורף).
- 5.2 מיקום כינוס החירום יהיה רחוק (לא פחות) מפעם וחצי מגובה המבנה הקרוב ביותר ולא פחות מכדי פעם וחצי מגובה עצים ועמודי חשמל/תקשורת הקרובים ביותר.
- 5.3 יש לוודא כי מעל ומתחת למיקום אזור הכינוס, לא יעברו תשתיות כלשהן.
- 5.4 אזור כינוס החירום יואר בתאורת התמצאות / חירום.

15.01.30	נוהל מס':	תפיסת החירום בקק"ל	שם הנוהל:
27.2.2018	מתאריך:	1	גרסה:
5	עמודים	3	מתוך:
		כללי	פרק משנה:

- 5.5 רוחב הדרכים מחוץ למבנה המובילות לאזור כינוס החירום לא יקטן מ- 2 מ'. הדרכים תהיינה פנויות ממכשולים.
- 5.6 אזור כינוס החירום והדרכים אליו ישלטו בשילוט הוראה והכוונה בגודל שלא יפחת מ- 40 X 50 ס"מ, בעל רקע לבן ואותיות וחיצים אדומים בגודל תו שלא יקטן מ- 12 ס"מ ורוחב שלא יקטן מ- 2 ס"מ.
- 5.7 במידה ובזמן אמת, אזור כינוס החירום מהווה סיכון או נתון תחת סיכון, יש לקבוע מיידית אזור כינוס חירום חלופי ולהודיע עליו באמצעות מערכת הכריזה ו/או באמצעי אלקטרוני ו/או בצעקות.
- 5.8 "שחרור עובדים" מחוץ לאזור כינוס החירום יעשה רק לאחר רישום/עדכון במצבת כ"א.

6. ציוד חירום - לאירוע של רעידת אדמה

אחראי חירום ינחה את מנהל האתר שיפעל לקיומו של ארגז ציוד חירום, אשר יהיה מחומר קשיח ולא כבד (רצוי בצבע אדום), הארגז יותקן במקום נגיש כדוגמת ממ"ד ויכלול לא פחות מהכמויות הרשומות ו/או בכפוף להנחיות פיקוד העורף:

- כ- 10 ליטר מים.
- כ- 4 ק"ג של מזון משומר רצוי בקופסאות שימורים.
- יש להקפיד על ריענון מוצרי המזון והמים כדי שלא יפוג תוקפם.
- ערכת עזרה ראשונה, פנסים, משקפי אבק, פטיש, לוס, חבל.

7. מניעת שריפות

- 7.1 מערכות גילוי וכיבוי במתקני הקבע בקק"ל, יותקנו עפ"י דרישות רשות הכיבוי ובאישורה.
- 7.2 במסגרת הביקורת השנתית הניתנת ע"י שירותי הכבאות – ניתנות הוראות בדבר מניעת שריפות.
- 7.3 במקרה של תקלה במערכות הגילוי וכיבוי, מנהל האתר יפנה לנותן השירות הרלוונטי בנושא וידווח על כך למנהל הבטיחות.
- 7.4 הנחיות מנהל הבטיחות לעניין זה, –פורסמו בפורטל קק"ל (יחידות קק"ל - יחידת הבטיחות – הנחיות בטיחות ובריאות).

8. חומרים מסוכנים

- 8.1 מנהל הבטיחות ינחה את מנהל אתר בו משתמשים או מאחסנים חומרים מסוכנים (להלן: "חומ"ס"), או מי מטעמו, לנקוט בפעולות מניעה ושימוש באמצעים הדרושים למניעת אירוע חומ"ס, לרבות:
- הקפדה על ביצוע תקנות והוראות הבטיחות הנדרשות, לרבות חוק החומרים המסוכנים, תשנ"ג – 1993, ותקנות שהוצאו מכוחו;
 - הקפדה על רמות מלאי של חומ"ס, בהתאם להנחיות הרשויות המוסמכות;
 - הדרכת עובדים רלוונטיים לעבודה בטוחה, ציוד מגן אישי ושמירה על כללי הבטיחות, האישיים והמפעליים לעבודה עם חומרים מסוכנים;
 - בניית מערכות התראה וכיבוי אוטומטיות במקומות רגישים במיוחד;

15.01.30	נוהל מס':	תפיסת החירום בקק"ל	שם הנוהל:
27.2.2018	מתאריך:	1	גרסה:
	מתוך:	4	פרק משנה:
5	עמודים	כללי	פרק משנה:

- בניית מאצרות ;
 - רכישת אמצעי מיגון, בהתאם להוראות גליונות הבטיחות M.S.D.S.
- 8.2 הוראות מפורטות לעניין זה, פורסמו בפורטל קק"ל (יחידות קק"ל - יחידת הבטיחות – הנחיות בטיחות ובריאות).

9. סדר פעולות בזמן אירוע חירום במבני ואתרי קבע

9.1 מענה הראשוני

- מענה ראשוני באירוע חירום, יינתן ע"י עובדי האתר, בהתאם ליכולתם ומיומנותם ובהתאם להדרכות שעברו. זאת, עד להגעתם של כוחות ההצלה שמחוץ לאתר: משטרת ישראל, שירותי הכבאות וההצלה, מד"א ועוד.
- במידת הצורך, יצטרף נציג קק"ל אל חפ"ק שירותי ההצלה.
- הגשת טיפול רפואי לנפגעים תיעשה בהתאם ל"נוהל מס' 15.10.50 – עזרה ראשונה" ובשיתוף עם מד"א.
- מתן מענה לאירוע החירום יתבצע בשני מסלולי פעילות. חלקם יתבצע במקביל וחלקם במדורג:
 - ✓ פעולות מיידיות במוקד התקרית (המעגל הקרוב) – מתן מענה מייד-ראשוני, כאמור לעיל.
 - ✓ פעולות מיידיות ברמת הנהלת המרחב (המעגל הרחוק).
- עזרה ראשונה תינתן ע"י עובדי קק"ל, בהתאם להנחיות "נוהל מס' 15.10.50 – עזרה ראשונה".
- השתלטות על מוקד האירוע (במידה ואינה מסכנת חיים), תיעשה תוך גילוי, זיהוי וביצוע הערכת מצב וגיבוש ההערכה לגבי היקף הסכנה האפשרית של האירוע והשפעתה על בני אדם, סביבת אזור האירוע ומחוצה לה.
- יש להעביר הוראות והנחיות לעובדים ולשוהים בתחומי אזור האירוע.
- יש לבדוק כיווני התפשטות אפשריים, בהתאם למצב המטאורולוגי ולקבוע נתיב פינוי לעובדים אל מחוץ לאזור הסכנה.
- יש לסגור את דרכי כניסה אל אזור האירוע בפני גורמים לא חיוניים, ופיקוח על הנכנסים והיוצאים.
- בהיעדר הוראה אחרת, יפוננו כל העובדים והמבקרים לנקודת הכינוס מחוץ לאזור האירוע.
- דרכי גישה ייקבעו גם עפ"י כיוון הרוח בעת האירוע.
- חלוקת ציוד מגן אישי לעובדים ולמי שנמצא באזור הסיכון, תיעשה עפ"י הצורך.
- הזעקת גורמי ההצלה והחילוץ, תיעשה במקרה הצורך, תוך העברת מידע עדכני על המתרחש והנעשה בשטח.
- צירי תנועה וגישה אל מוקד התקרית עבור כוחות העזר, יקבעו על ידי המשטרה ושירותי הכבאות וההצלה.
- הנחיות מנהל הבטיחות לעניין זה, פורסמו בפורטל קק"ל (יחידות קק"ל - יחידת הבטיחות – הנחיות בטיחות ובריאות).

15.01.30	נוהל מס':	תפיסת החירום בקק"ל	שם הנוהל:
27.2.2018	מתאריך:	1	גרסה:
	5	מתוך:	5
עמודים		עמוד מס':	5
		כללי	פרק משנה:
			בטיחות

9.2 מתן מענה משלים

- עם סיום השתלטות על האירוע ונטרול הגורם / הסכנה, יש לבדוק את השטח, ולערוך גילוי, זיהוי וניטור על מנת לאמת שאכן חלפה הסכנה לעובדי המקום ולסביבתו.
- שלב זה, יבוצע בתיאום ובאישור המשרד להגנת הסביבה, איגוד הערים לאיכות סביבה (הרלוונטי), שירותי כבאות והצלה, משטרת ישראל ומשרד העבודה/המפקח על העבודה האזורי.

10. מצב חירום בשטחים פתוחים

- 10.1 מצב חירום בשטחים פתוחים, עשוי להיגרם בעיקר כתוצאה מרעידת אדמה או שריפה.
- 10.2 ברעידת אדמה בשטח פתוח, יש לשכב על פני האדמה, במקום מרוחק ככול האפשר מעצים, מצוקים ושיפועי קרקע חדים.
- 10.3 במקרה שריפה בשטחים פתוחים, המתקרבת לאזורי עבודה בהם העובדים אינם נמנים על צוותי הכיבוי של קק"ל, יש לצאת משטח העבודה למקום בטוח במהירות האפשרית.
- 10.4 בכל מקרה של שריפה, יש לפעול בהתאם להנחיות נוהל זה ו"נוהל מס' 06.06.10 – מניעה ולחימה בשריפות יער וחורש" וכן, יש לדווח מיד למוקד הכיבוי, לאחראי השריפות ביערות קק"ל ולמשרד קק"ל הקרוב.

11. הדרכה ומסירת מידע

אחראי חירום ינחה את מנהל האתר, או מי מטעמו, לוודא כי עובדי האתר עברו הדרכה מתאימה בתיאום עם אחראי החירום בעניין נוהל זה באופן פרטני, או במסגרת הדרכת הבטיחות השנתית, אודות התנהלות במצבי חירום. תכנית ההדרכה תהא בכפוף להנחיות הכלליות של פיקוד העורף והוראות פרטניות לעניין אתר העבודה.

12. אחריות

- 12.1 האחריות ליישום נוהל זה חלה על כל מנהל אתר ביחס לעובדים הכפופים לו, מנהל הבטיחות, מנהל הביטחון, מנהל חטיבת משאבי אנוש ומינהל וכל בעל תפקיד בקק"ל כנגזר מתוכן הנוהל.
- 12.2 האחראי לעדכון הנוהל ובדיקת התאמתו לצרכי הקרן הקיימת לישראל יהיה מנהל חטיבת משאבי אנוש ומינהל.

13. תחולה ותוקף

הנוהל חל על כל עובדי הקק"ל והוא תקף מעת פרסומו.